

Smíření jde dál Petr Aharon Tesař, Krnov

Stejně jako mnozí další účastníci Konference smíření Čechů a sudetských Němců v Praze v dubnu 2005 jsem byl nadšen tím, co Bůh v oblasti smíření současných a bývalých obyvatel dnešní České republiky činí.

Krnov ve Slezsku (dříve Jägerndorf), který byl před válkou téměř výlučně německým městem s malou českou a židovskou menšinou, má v otázce smíření a budování dobrých vztahů se svými původními obyvateli již delší tradici. Na náměstí stojí Dům česko-německého porozumění s německou knihovnou a jazykovou učebnou, v září se uskutečnil již sedmý ročník kulturně-vzdělávacího Česko-německého týdne. Nutno dodat, že u základů smíření a spolupráce stál porevoluční starosta Ing. Bedřich Marek (KDU-ČSL, ČCE Krnov), který na tíhu informací o průběhu vyhnání bývalých obyvatel města reagoval omluvou při přijetí delegace německých rodáků na radnici.

Oficiální vztahy domovského svazu odsunutých krnovských Němců s představiteli města jsou i v současnosti tak přátelské, že to vyvolává negativní ohlasy řady lidí a organizací na obou stranách, zejména u příznivců krajní levice a krajní pravice. Mnoha obyvatelům Krnova jsou ještě fakta a zejména osudy konkrétních lidí během odsunu stále neznámé a jakýkoliv pokus o jejich veřejné ozřejmení pokaždé vyvolává agresivní reakce komunistů a českých nacionalistů, např. Vlastenecké ligy nebo Klubu českého pohraničí, jehož bruntálská pobočka dokonce v květnu 2005 v tisku důrazně protestovala proti prohlášení KMS a prosbě o odpuštění proklamované na Konferenci smíření. (Na druhou stranu se však občané mohli dozvědět, co v prohlášení stojí, neboť bylo celé přetištěno!) Úkol zprostředkovávat smíření a odpuštění tak zůstává komu jinému než křesťanům, kterým není lhostejná pravda a spravedlnost, ale také zejména požehnání a osud vlastní země, což spolu velmi úzce souvisí. Kdo se modlí za města v pohraničí, stejně nakonec dojde k otázkám "hříchů otců"...

Návštěva Pavla Neústupného

V červnu 2005, dva měsíce po Konferenci smíření pořádané KMS, se do Krnova vydal Pavel Neústupný, spoluorganizátor pražského setkání, aby se nejen podělil o informace o službě smíření, ale také navázal nové kontakty s místními křesťany i organizacemi německé menšiny v ČR. Už na konferenci jsme se domluvili, že kromě plánované návštěvy Ostravy a okolí zajede Pavel také do Krnova a Jeseníků, neboť právě Jeseníky tvoří hlavní část pohoří Sudety.

Ve čtvrtek 2. června vedl náš host ekumenickou biblickou hodinu. Nejprve na pozadí Písma odkryl Boží a Satanův plán s městy a to, jak mohou obyvatelé města ovlivnit jeho duchovní situaci. "Bůh miluje města, hledá přímluvce, lidi, kteří by se starali o duchovní situaci města! Soustřeď se na své město, zabývej se svým městem, jeho duchovní atmosféra bude změněna," hřímal Pavel způsobem, jenž nenechával nikoho chladným. Ve druhé části shromáždění, kterého se účastnili členové několika krnovských sborů (KS, ČCE, CASD...) včetně pamětníků, respektive pamětnic odsunu sudetských Němců z Krnova, nám tento berlínský Čech představil svou službu smíření. Byla to příležitost pro sdílení nejen svědectví, ale i u nás málo dostupných informací. Někteří přítomní tak vůbec poprvé mohli svobodně hovořit o dosud "tak nevhodném" tématu.

Touhu po požehnání naší části republiky jsme v sobotu 4. června demonstrovali pro Pavla nezvyklým způsobem, a to modlitební vyjíždkou Křesťanského motocyklového klubu. Bílý mercedes s berlínskou espézetkou poté celé dopoledne sledoval čtveřici motocyklů po silnicích jesenických hor. Měli jsme celkem dvě modlitební zastávky, jednu v Andělské Hoře na kopci Annaberg vedle poškozeného kostela, kde byl ideální výhled na hřeben Nízkého Jeseníku a Bruntálsko, a druhou na Červenohorském sedle na hřebeni Hrubého Jeseníku s výhledem na Šumpersko. Žehnali jsme oblasti Nízkého i Hrubého Jeseníku, přimlouvali se za obyvatele a probuzení, ale také v modlitbě vyznávali viny českého národa.

Návštěva Huga Fritsche

V září navštívil Krnov také pan Hugo Fritsch, autor knihy *Zůstal jsem sám* (v češtině "...bylo mi 13"), která byla na pražské Konferenci smíření předčítána. Návštěva tohoto milého brněnského rodáka se uskutečnila v rámci sedmého Česko-německého týdne. 15. září 2005

předčítal Hugo Fritsch v Domě česko-německého porozumění česky krnovským studentům, o den později bylo naplánováno německé čtení pro krajany, kteří přijeli z Německa. Českého čtení se účastnilo i několik novinářů, kteří o akci informovali v místním tisku.

Pana Fritsche, a upřímně řečeno, mě také, trochu překvapila pasivita studentů, jelikož téměř neměli žádné dotazy, a pokud nějaký dotaz padl, byl směřován např. na rodinu Huga Fritsche, co dělali za války a zda byli nacisté (Hugo jako třináctiletý přišel během odsunu o celou rodinu, včetně české babičky). Přinejmenším se však čeští studenti mohli seznámit s pohledem z druhé strany. Například o existenci poválečných koncentračních táborů pro Němce a poměrech v nich neměla drtivá většina z nich přílišné povědomí.

Německé čtení mělo nakonec trochu neplánovaný průběh – nebo možná plánovaný, ale tak nějak shůry... Akce se totiž účastnily také starší sestry z našeho sboru KS Krnov. Jedna z nich, Matylda, která sama zažila v roce 1945 příchod Rusů a následně odsun Němců (nakonec se však její rodině podařilo v Krnově zůstat), už před celou akcí cítila, že si ji Bůh v oblasti smíření nějak použije. Po čtení vyslechla výměnu názorů mezi pánem, který pohnut návratem do doby své nejhorší životní zkušenosti zlobně nadával, a paní, která mu odpovídala, že se s tím může člověk vyrovnat jedině Boží milostí. Matylda pak začala svůj neplánovaný proslov, že ona sama uvěřila v šestašedesáti letech, ty hrůzy zažila na vlastní kůži, ale přijala od Boha plné uzdravení a dokázala všem odpustit. A že jediná možnost, jak to překonat, je právě skrze odpuštění – že skrze Ježíšovu oběť a smíření s Bohem se můžeme smířit i mezi sebou. Dotyčnému pánovi pak řekla, že je na něm ta zloba z neodpuštění přímo vidět, ale že s Bohem se to dá vyřešit! Sklidila veliký potlesk. Zejména němečtí rodáci to přijímali s velikou vděčností, ba přímo s nadšením.

Zachráněná synagoga

Účastníci Česko-německého týdne z Německa se již tradičně setkali se zástupci sdružení Krnovská synagoga a přivezli s sebou tentokrát syna zachránce budovy synagogy pana Helmuta Irblicha. Jeho otec Franz navrhl radě města synagogu zachránit před Křišťálovou nocí v listopadu 1938 tím, že město přemění budovu v tržnici a do Berlína napíše, že Krnov žádnou synagogu nemá. Návrh nakonec radou prošel a budova zůstala na rozdíl od drtivé většiny synagog v Sudetech stát, byť byla znesvěcena.

Pánové Helmut Irblich a Kurt Schmidt, předseda krnovských rodáků v Německu, slavnostně zakoupili dvě symbolická místa obětí holokaustu v projektu "70 míst, 70 osudů". V synagoze bude totiž instalován neobvyklý památník, vzácné původní lavice z vypálené synagogy v Olomouci, kde je každé místo symbolicky spjato s osudem jednoho ze zavražděných krnovských Židů.

(Informace o projektu naleznete na stránkách www.mujweb.cz/www/synagoga/souseded.htm).

Petr Aharon Tesař, KS Krnov, je členem sdružení Krnovská synagoga.

Článek vyšel v měsíčníku Křesťanské misijní společnosti (KMS) Život víry v dubnu 2006 na str. 18 a 19. Na webových stránkách www-go-east-mission.de vychází v květnu 2006 se svolením autora i redakce Života víry.